

Forbedringer og Lægning af en ny Linie paa samme Omraade kan finde Sted i Genhold til denne Bestemmelse og uden nogen ny og særlig Koncession? Det forekommer mig ikke, at dette klart fremgaar af Paragrafen, men det burde man dog utvivlsomt kunne se. Med Hensyn dernæst til en Bestemmelse i § 2, der ligeledes staar i Forbindelse dermed, og hvor der staar, at i Koncessionen — her er ganske vist der Tale om ny Selskaber — skal det afgøres, hvorvidt Koncessionshaveren skal være forpligtet til at foretage Udvidelse af Anlægget, skal jeg bemærke, at der derimod ikke staar noget om, at han er berettiget til at foretage Udvidelser af Anlægget inden for det territoriale Omraade, som før blev nævnt, hvorpaa det private Selskab skal kunne udøve sin Virksomhed ogsaa fremdeles. Men dernæst staar der, at det skal kunne bestemmes i Koncessionen, om og hvilken Afgift der vilde være at erlægge. Der hørte jeg nu det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Meergaard) udtale sig, som om det var Meningen med denne Bestemmelse, at der skulde kunne kræves og paalægges Selskabet at svare en Afgift til Statskassen, hvis jeg ikke misforstod det ærede Medlem. (Meergaard: Ja!) Ja, jeg blev for saa vidt ikke forbavset, for jeg har før set, at Staten mener, at den passende kan staffe sig en Indtægt paa Omraader, hvor jeg aldeles ikke kan se, at Staten har nogen egentlig Ret eller Adkomst til at staffe sig en Indtægt. Jeg mener, at det naturlige maatte være de paagældende Kommuner, over hvis Areal der disponeres og raades, som en saadan Indtægt, hvis den skal paalægges Selskabet, maatte tilfalde, og naar jeg ser efter i den af Landsstingets Udvalg afgivne Betænkning i Fjor, finder jeg ogsaa der en Bemærkning om § 2, hvori det hedder: „at der i visse Tilfælde maa kunne paalægges Koncessionshaveren en Afgift til den paagældende Kommune, vil formentlig ikke kunne anses for ubilligt“. Men at Statskassen skal have nogen Indtægt, er der aldeles ikke Tale om her. Jeg skal altsaa henlede Opmærksomheden herpaa og antager, at det dog vilde være heldigt, at man saar Udtrykkene i den eventuelle Lov affattet saaledes, at man kan se, om Afgiften skal gaa det ene eller det andet Sted hen.

Overhovedet har jeg det Indtryk, at man i dette Lovforslag er, om jeg saa maa sige, kommen Grundlovens Bestemmelse om Ejendomsretten noget nærmere, end jeg i og for sig sympatiserer med, at man gør. Jeg er derfor ganske vist, at man i Landsstinget har trukket noget i Land, at der dog er

blevet nogen mere Naadighed tilbage for Ejeren, end der var, som Lovforslaget oprindeligt blev forelagt af Regeringen i Landsstinget i Fjor, men jeg skal ikke nægte, at det alligevel forekommer mig, at man gaar Ejendomsretten lovlig nær, og noget nærmere, end det i og for sig turde være fornødent og heldigt at gøre. Det er i Virkeligheden ogsaa den Ret, man kommer for nær, naar man f. Eks. i Lovforslagets § 8 giver Telegraf- og Telefonvæsenets Embedsmænd og Betjente Ret til, saa snart de legitimerer sig, at forlange „uhindret Afgang til mod Erstatning for den derved bevirkede Ulempe eller Skade at færdes saavel paa offentlig som paa privat Ejendom, for saa vidt de paagældende Arbejder gøre saadant fornødent“. Hvem skal afgøre, om saadant er fornødent? Det skal selvfølgelig ikke afgøres i Forvejen, det maa vel være vedkommende Betjent, der afgør, om det er fornødent eller ej. Saa snart han stønner, det er fornødent, kan han altsaa paa et hvilket som helst Tidspunkt af Døgnet og under hvilke som helst Omstændigheder kræve Afgang til Husset og andre Lokaler. Det forekommer mig, at man derved gaar den private Ejers Lovlig nær. Der er her ikke Tale om, at Ejeren kan forlange forudgaaende Varfel. Affet selvfølgelig fra de pludselige Tilfælde, hvor det umuligt kunde ske, forekommer det mig rimeligt, om Ejeren nogen Tid i Forvejen fik en Underretning om, at man vilde se hans Ejendom efter og have Afgang til den. Det forekommer mig saa meget rimeligere, at dette skete, som det ombendt, naar Ejeren vil foretage Forandringer ved sin Ejendom, paalægges ham — jeg tror det er i § 11 — 8 Dage i Forvejen eller saa snart som muligt at give vedkommende Telegraf- eller Telefonstations Bestyrer Underretning derom. Det forekommer mig ikke, at dette er at give, som man siger, lige Rettigheder og lige Pligter. Det forekommer mig, at Staten her som paa flere Steder i dette Lovforslag gør for megen Brug af sin Magtmyndighed og trykker den private Virksomhed.

Ja, til disse Bemærkninger skal jeg for Øjeblikket, af Hensyn til hvad jeg før sagde, indskrænke mig. Jeg haaber, at Lovforslaget vil blive henvist til et Udvalg, og at det der vil blive taget under nøjere Overvejelse, om man dog ikke ved Lovens Gennemførelse kunde tage noget mere Hensyn til de bestaaende Telefonselskaber, end det forekommer mig, at Lovforslaget gør, og om man ikke kunde vise nogen større Staaansomhed over for den bestaaende Ejendomsret, end Lovforslaget gør.